

Práce se věnuje boji proti únikům v oblasti nepřímých daní. Téma bylo vybráno z důvodu jeho aktuálnosti. O té svědčí medializované případy odhalených daňových úniků, jejich odhadovaný objem a zvýšená aktivita zákonodárce v této oblasti.

Práce je rozdělena do tří částí. V první části nejdříve popíše nepřímé daně obecně. Následně se věnuje popisu jednotlivých nepřímých daní v České republice – daně z přidané hodnoty, spotřebních daní a energetických daní. Přitom stručně shrnuje jejich historický vývoj, základní principy fungování a české i evropské prameny práva.

V druhé části se věnuje problematice daňové optimalizace, konkrétně rozdílu mezi zákonnými a nezákonnými metodami minimalizace daňové povinnosti. Za tímto účelem blíže popíše kategorie daňového plánování, vyhýbání se dani a zkrácení daně. Zároveň upozorním na problémy spojené s rozlišováním těchto kategorií a na rozdílné vnímání kategorie vyhýbání se dani anglosaskými a kontinentálními správci daně.

Na teoretický základ naváže popisem některých konkrétních forem daňových úniků. Blíže se věnuje nezákonnému dovozu a karuselovým podvodům, které dle odhadů Ministerstva financí připraví stát na dani z přidané hodnoty každý rok o přibližně 15 mld. Kč. Nejedná se však pouze o český problém, jak dokazujeme odkazem na rozsudek bývalého Evropského soudního dvora ve věci Bond House Systems Ltd. Co je však pro Českou republiku typické, je komodita, pohonné hmoty, která je ke karuselovým podvodům používána. Právě výše úniků souvisejících s obchodováním s pohonnými hmotami, která je odhadována mezi 5 až 8 mld. Kč ročně, vede zákonodárce ke změně úpravy této oblasti.

Změny daňové legislativy jsou předmětem třetí části práce. V ní nejdříve popíše nedávné změny zákona o dani z přidané hodnoty, které mají omezit daňové úniky. Jde především o rozšíření institutů přenesení daňové povinnosti a ručení za nezaplacenou daň. Vzhledem k souvislosti úniků s obchodem s pohonnými hmotami pokračuji popisem navrhovaných změn zákona o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot.

Práce je zakončena závěrečným shrnutím. V něm se stavím za vyšší míru harmonizace nepřímých daní, včetně daňových sazeb, a hlubší mezinárodní spolupráci daňových

správ. Oproti tomu nesouhlasím s navrhovanými změnami zákona o pohonných hmotách, konkrétně se zavedením 20 mil Kč kauce pro distributory pohonných hmot.

Při vypracování práce jsem čerpal zejména z odborné literatury, důvodových zpráv zákonů, internetových zdrojů a jiných studentských prací. Práce je především deskriptivní, přesto při posuzování uvedených změn zákonů používám analytických metod doplněných syntézou.